

NSA upomina Ministra Finansów w kwestii nadużywania przepisów

[Informacje \(https://kidp.pl/aktualnosci/informacje\)](https://kidp.pl/aktualnosci/informacje)

Naczelny Sąd Administracyjny dostrzegł systemowy problem nadużywania przez organy skarbowe instrumentalnego wszczynania postępowań karnych skarbowych - czyli postępowań KKS, które mają charakter pozorny i jedynie służą zatrzymaniu biegu przedawnienia zobowiązania podatkowego. NSA po raz pierwszy od wielu lat skorzystał z instytucji postanowienia sygnalizacyjnego i zwrócił się do Ministra Finansów z sygnałem o nadużywaniu przepisów przez urzędników skarbowych.

O problemie instrumentalnego wszczynania postępowań karnych skarbowych Krajowa Rada Doradców Podatkowych mówiła od wielu lat. To doradcy podatkowi jako pierwsi zwrócili uwagę na fakt, że urzędnicy fiskusa - tuż przed przedawnieniem zobowiązań podatkowych - nagminnie stosują wobec przedsiębiorców instrumentalne wszczęcie postępowania KKS. Działo się tak dlatego, że zgodnie z obowiązującymi przepisami - rozpoczęcie takiego postępowania zawiesza bieg pięcioletniego przedawnienia. Co więcej, z danych pozyskanych przez Krajową Izbę Doradców Podatkowych wynika, że większość postępowań KKS wszczętych została w ostatnich kilku miesiącach przed przedawnieniem - i z reguły nie wiązały się z nimi żadne dalsze czynności.

14 kwietnia 2025 roku w Naczelnym Sądzie Administracyjnym zapadł ważny wyrok w sprawie I FSK 1078/24 - dotyczącej zawieszenia biegu przedawnienia na podstawie art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej.

Sąd oddalił kasację spółki (uznając, że mimo wadliwego uzasadnienia wyrok WSA odpowiada prawu) pozostawiając sprawę do kontynuowania przez organy podatkowe (wyrok WSA uchylał decyzję organu odwoławczego). Naczelny Sąd Administracyjny odwołał się przy tym do poglądów z wcześniejszych uchwał argumentując, że postanowienie o umorzeniu KKS w każdym przypadku powinni być przedmiotem oceny przy ustalaniu czy nie doszło do instrumentalnego wszczęcia postępowania, ponieważ nie może być ono pomijane przy ocenie tylko z tego powodu, że przepis art. 70 par 6 pkt 1 mówi o wszczęciu postępowania.

Ze względu na charakter sprawy, postępowanie od początku śledzili przedstawiciele Krajowej Rady Doradców Podatkowych. Na sali obecni byli także reprezentanci Krajowej Izby Radców Prawnych, Biura Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. Duże poruszenie wśród ekspertów obserwujących rozprawę wywołał fakt, że NSA po raz pierwszy od 7 lat skorzystał z możliwości wydania postanowienia sygnalizacyjnego.

Zwrócił się w nim do Ministra Finansów sygnalizując, że organy skarbowe nadużywają przepisów – wszczynając instrumentalnie postępowania karne skarbowe wyłącznie w celu zawieszenia przedawnienia.

- To właśnie wątek instrumentalnego wszczęcia postępowania KKS przez urzędników fiskusa w celu zawieszenia postępowania wzbudził największe zainteresowanie składu orzekającego i był osiã dzisiejszego posiedzenia. Cieszy nas fakt, że NSA nie poszedł drogą literalnej wykładni, lecz dostrzegł systemowy problem. Musimy jeszcze poczekać na uzasadnienie, ale to ważny sygnał, że po stronie wymiaru sprawiedliwości następuje zmiana i mamy kolejny, ważny dowód na to, że obecna, wieloletnia praktyka KAS jest naganna i niezgodna z prawem – komentuje Tomasz Rolewicz, doradca podatkowy, przewodniczący Komisji Prawnej Krajowej Rady Doradców Podatkowych, który uczestniczył w rozprawie.